

Nr 286.

Av herrar **Holmström** och **Holmbäck**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa avlönings- m. fl. anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1943/44.

I propositionen nr 180 har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att bifalla vissa av herr statsrådet och chefen för försvarsdepartementet framlagda förslag angående omorganisation av försvarsväsendets centrala förvaltning.

Ehuru den i propositionen föreslagna förvaltningsorganisationen är en följd av den år 1942 beslutade försvarsorganisationen, vilken givits en i förhållande till 1936 års försvarsorganisation högst väsentligt större omfattning, har i propositionen föreslagits nyinrättande av allenast ett fåtal civila befattningar. Vid anmälan i statsrådet av nämnda proposition har föredragande departementschefen anfört, bland annat följande (sid. 33):

»Det låter sig icke göra att nu med säkerhet bedöma förvaltningsorganisationens personalbehov efter återgång till fredsförhållanden, varom ju här är fråga. Den starka ansvällningen av personalstyrkan under rådande beredskapsläge kan lätt föranleda till en överdimensionering av personalen, som måste undvikas. Jag anser därför, att statsmakterna vid personalberäkningarna för de olika förvaltningsorganen måste gå fram med den största försiktighet. I första hand måste sålunda den nu förefintliga förvaltningspersonalen inplaceras i de nya organisatoriska enheterna. Därutöver torde för närvarande bestämda förslag böra framläggas endast i fråga om de nyckelposter, som äro betingade av de förordade organisationsändringarna, samt vissa nya befattningar, som under alla omständigheter måste inrättas. Övriga befattningar, som på grund av hela försvarsorganisationens utökning måste tillkomma oberoende av vilken organisationsform för förvaltningen som fastställles och vilka sålunda icke direkt sammanhånga med den nu förordade omorganisationen i och för sig, böra successivt föreslås i samband med försvarsorganisationens utökning i enlighet med 1942 års försvarsplan och tillsättas efter prövning i varje särskilt fall. Sedan normala förhållanden åter inträtt, få hithörande spörsmål efter framställning i vanlig ordning från förvaltningsmyndigheterna upptagas till slutlig prövning.»

Mot departementschefens uppfattning, att det icke nu med säkerhet låter sig göra att bestämma förvaltningsorganisationens personalbehov efter återgång till fredsförhållanden, torde allenast den invändning kunna resas, att den kraftiga utbyggnaden av försvarets fredsorganisation, som genomförts, sedan den nuvarande personaluppsättningen i huvudsak beslutades, kan komma att medföra ett stadigvarande behov av civil administrativ personal i betydligt större omfattning än som i propositionen förutsatts. Då den nuvarande personaluppsättningen inom nuvarande armé-, marin- och flygförvaltningarna i huvudsak är avpassad efter 1925 års härordning,

kan anses sannolikt, att propositionens ram, såvitt gäller dessa ämbetsverk och deras föreslagna avläggare, är hållen i underkant.

Av det fåtal civila administrativa tjänster, som i propositionen föreslagits till nyinrättande, hava samtliga — utom sådana, som upptagits såsom förordnandetjänster i löneplanen C — ansetts böra göras till extra ordinarie befattningar (två ordinarie befattningar i lönegrad A 24 hava föreslagits uppflyttade i lönegrad A 26, och en tjänst i lönegrad B 1 har utbytt mot en i lönegrad A 30). Då enligt det ovan återgivna departementschefsuttalandet samtliga ifrågavarande befattningar »*under alla förhållanden måste inrättas*», föreligga beträffande dessa tjänster just de förutsättningar, som alltid ansetts böra föranleda en befattnings uppförande såsom ordinarie. Extra ordinarie anställningsform är ju avsedd att tillämpas i de fall, då det framtida behovet ännu ej kan bedömas eller då behovet är blott tillfälligt. I intetdera av dessa fall föreligga härvidlag några skäl, som motivera avsteg från eljest allmänt tillämpade principer. Det förtjänar i detta sammanhang framhållas, att vid förslag om inrättande inom förvaltningsorganisationen av nya militära och även civilmilitära beställningar, till exempel läkartjänster, det ej ens satts ifråga, att dessa icke skulle uppföras såsom ordinarie beställningar. Emellertid har i propositionen nr 235, angående vissa anslag under riksstatens fjärde huvudtitel för budgetåret 1943/44, någon utbyggnad av i förstberörda proposition nyinrättade tjänster icke föreslagits.

Enligt vår uppfattning tala starka skäl för att de befattningar, som, oberoende av det sätt på vilket den centrala förvaltningsorganisationen inom försvarsväsendet kommer att uppbyggas, befinnas oundgängligen erforderliga, uppföras å ordinarie stat. I synnerhet gäller detta de för sjukvårdsförvaltningen, civilförvaltningen, marinförvaltningen och flygförvaltningen avsedda befattningarna.

Därest emellertid på grund av nu föreliggande särskilda omständigheter det icke skulle anses lämpligt att i ovan berörda hänseenden frångå Kungl. Maj:ts förslag synes oss dock riksdagen böra giva uttryck för den uppfattningen, att Kungl. Maj:t måtte snarast möjligt taga under förnyad omprövning frågan om uppförande av berörda »*under alla förhållanden*» erforderliga tjänster å ordinarie stat.

Under hänvisning till vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 235 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala önskvärdenheten av, att Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen till 1944 års riksdag måtte upptaga under alla förhållanden erforderliga tjänster på förslag till ordinarie stat.

Stockholm den 21 maj 1943.

Nils Holmström.

Ake Holmbäck.